

Växjö möte 4 december 2014

Majsmott en ny skadegörare

Louise Aldén

Växtskyddscentralen Alnarp

Jordbruksverket

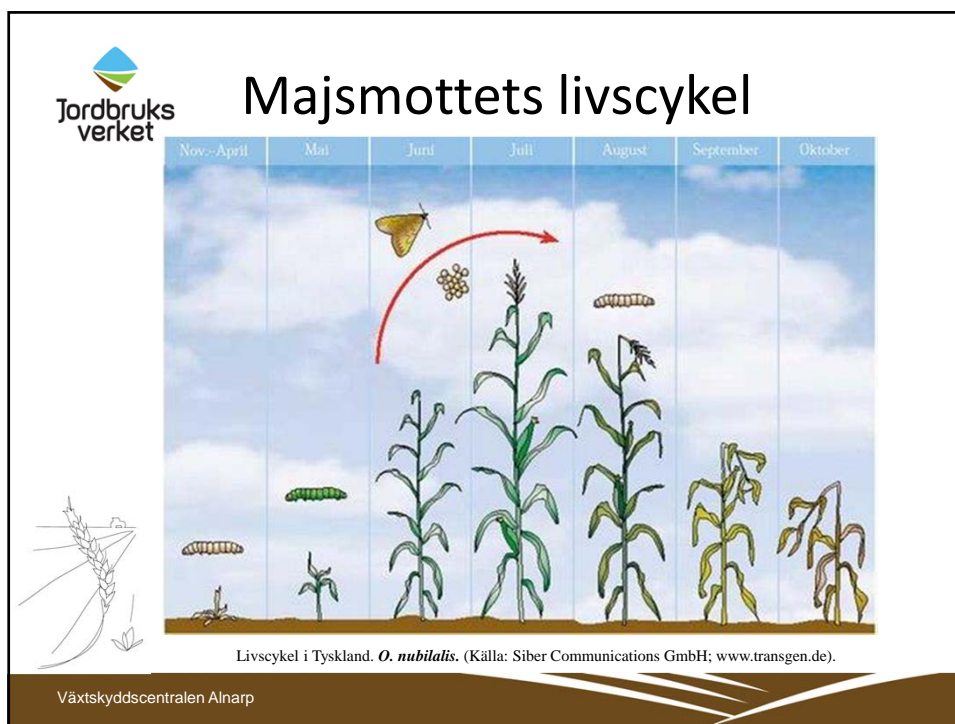
Växtskyddscentralen Alnarp

Majsmottet (*Ostrinia nubilalis*)

- Nattaktiv mottfjäril
- Larv angriper majsplantor
- Två typer morfologiskt oskiljbara:
 - Z-typen majs som värdväxt
 - E-typen bredare värdväxtval, värdväxter med tjocka stjälkar, ex gråbo, även majs

Växtskyddscentralen Alnarp

 Varför är majsmottet ett problem?

- Hämmat upptag av vatten och näring
- Knäckta plantor
- Angrepp i kolvarna kan orsaka kvalitetsproblem tex angrepp av toxinbildande Fusariumsvampar och även majssot
- I sockermajs är gnag i och på kolvarna det största problemet

Växtskyddscentralen Alnarp

Hur kan man se angreppen?

- Knäcka plantor
- Borrmjöl
- Borrhål

Växtskyddscentralen Alnarp

Växtskyddscentralen Alnarp

Växtskyddscentralernas prognosarbete 2013-2014, Alnarp & Kalmar

Mottjärilen:

- Feromonfällor i nio fält i Skåne och Öland i samarbete med feromongruppen, Lunds Universitet
- Följa mottets inflygning och flygperiod och utbredning
- Följt förekomst av vilken typ av majsmott (Z-, E- typ och/eller hybrid)
- Insamling av majsmott
- Följt under juni till augusti

Växtskyddscentralen Alnarp

**Växtskyddscentralernas prognosarbete
2013-2014, Alnarp & Kalmar**

Larver:

- Gradering av larvförekomst i prognos- & varningsfält
- Följt mottets utbredning
- Insamling av larver
- Följt under juli-oktober

Växtskyddscentralen Alnarp

**Majsmotts-övervakning södra Sverige
2013- 2014: resultat och slutsatser**

- Majsmott har fångats i feromonfällorna (alla tre typerna; Z, E & H) i juni till augusti
- Fynd av larver i juli-oktober
- Majsmott har hittats på alla lokaler som övervakats
- Fler fynd 2013-2014 än tidigare år?
- Larven förflyttar sig under säsongen i plantan
- Ännu ej analyserat vilken/vilka typer av majsmott som förekommer

Växtskyddscentralen Alnarp

Vilka bekämpnings alternativ finns?

- Förebyggande åtgärder
- Kemisk
- Biologisk

Växtskyddscentralen Alnarp

Förebyggande åtgärder

- Mest effektiva bekämpningsmetoden
- Viktigt för att få kontroll över motten
- Växtföljd- ej majs efter majs
- Putsa ner skörderesterna på hösten
- Djupare plöjning (minst 10 cm) höst eller vår
- Så tidig skörd som möjligt

Växtskyddscentralen Alnarp

Tyska erfarenheter av bearbetning i majsstubb

- Stor variation mellan olika redskap som används
- En bearbetning är bättre än ingen alls
- Inget redskap kommer upp i 100% finfördelning
- Alla maskiner har problem med nedtryckta stubbrester i spår och liknande

Källa: Landwirtschaftskammer Nordrhein-Westfalen, Tyskland och Top Agrar 5, 2014.

Växtskyddscentralen Alnarp

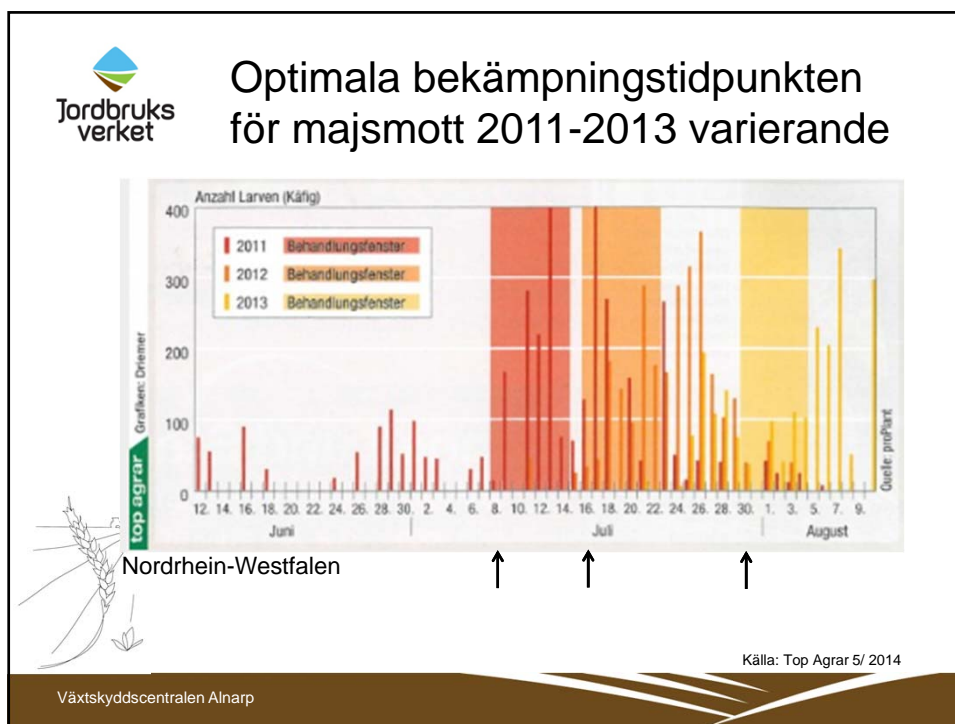

Kemisk bekämpning

- Ej aktuellt i Sverige nu (men framöver?)
- En hög gröda att bekämpa
- Effektivt **om** bekämpning sker vid rätt tidpunkt, men svårt att lyckas i praktiken

Växtskyddscentralen Alnarp

 Biologisk bekämpning

- Preparat med parasitsteklar eller *Bacillus thuringensis*
- Effektivt om bekämpning sker vid rätt tidpunkt och om betingelserna är de rätta- svårt att tillämpa i praktiken

Växtskyddscentralen Alnarp

 Jordbruks
verket

Majsrotbagge (*Diabrotica virgifera virgifera*)

<http://dhessel.public.iastate.edu/Research.html>

Skalbagge

- Tidigare karantänskadegörare - inte sedan 2014
- Globalt ett stort problem i majsodlingen

Male Female

Växtskyddscentralen Alnarp

 Jordbruks
verket

Växtskyddscentralernas prognosarbete 2013-2014, Alnarp & Kalmar

Majsrotbaggen

- Fortsatt övervakning, med feromonfällor
- Juli till september
- Inga fynd hittills i Sverige

Växtskyddscentralen Alnarp

Slutsatser

- Majsmottet är vanligt förekommande i södra Sverige
- Förstör larvens möjlighet för övervintring genom att sönderdela majsstubben på hösten och underlätta för god ned-plöjning
- Djupare plöjning (minst 10 cm) höst eller vår minskar risken för uppförökning
- Ingen majsrotbagge är funnen i Sverige
- Med den ökade majsodlingen är övervakning av majsmott och majsrotbagge viktigt, men även andra skadegörare som bladlöss och olika svampsjukdomar är viktiga

Växtskyddscentralen Alnarp